

Polska gospodarka wobec wyzwań wewnętrznych i geopolitycznych po agresji Rosji na Ukrainę
Seminarium KNE PAN, RN PTE, INE PAN, 19 kwietnia 2022

Obciążenia fiskalne - ewolucja i perspektywy zmian

Marek Kośny

Uwarunkowania polityki fiskalnej

Wojna w Ukrainie – wydatki na zbrojenia, koszty związane z uchodźcami, wzrost cen surowców, spowolnienie gospodarcze, ...

Rosnące potrzeby w zakresie finansowania wydatków państwowych – wzrost zadłużenia, wzrost kosztów obsługi zadłużenia, malejące możliwości finansowania

Nieuniknione zacieśnienie polityki fiskalnej

Zmiany poziomu obciążeń 2001-2016 (2014)

Odsetek przeciętnego wynagrodzenia (%)	Przybliżona wartość referencyjna dla 2021 (PLN)	Obciążenia publicznoprawne (PIT, ZUS, ZDR, VAT, akcyza) (%)		Różnica (punkty procentowe)
		2001	2016 (2014)	
30	1700	33	38	5
50	2800	37	45	8
70	4000	40	48	7
90	5100	40	50	10
150	8500	38	51	13
250	14000	40	49	9
350	20000	40	44	4

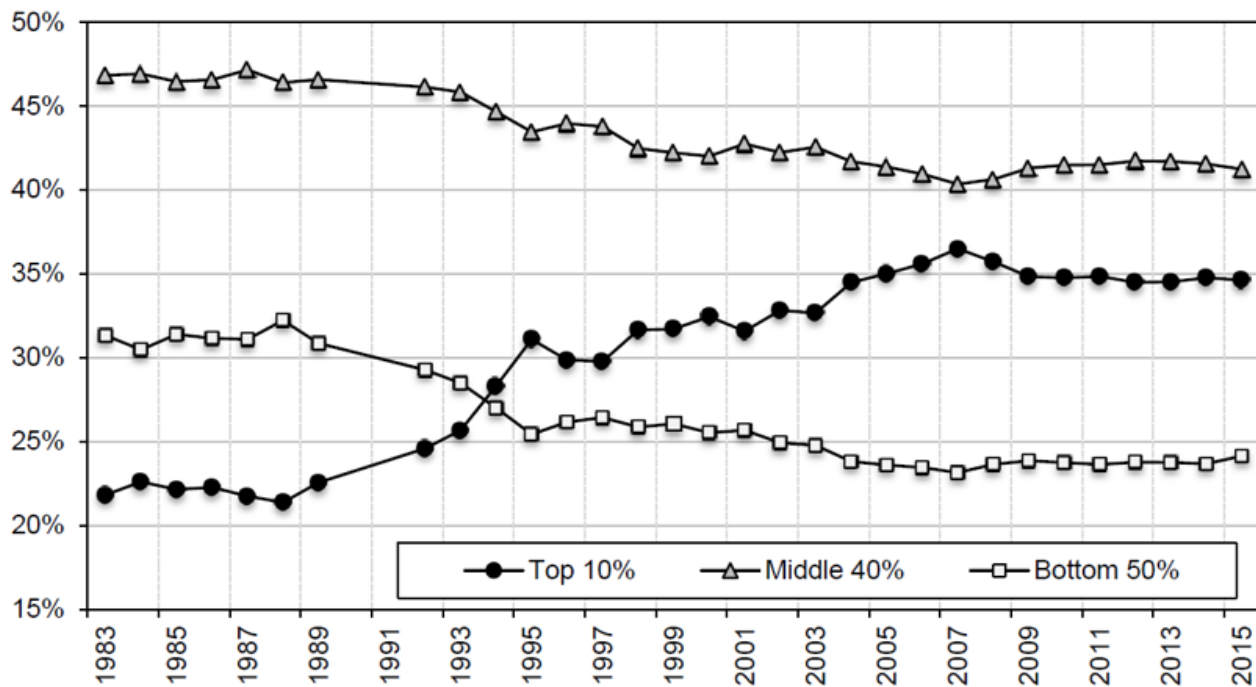
Źródło: opracowanie własne na podstawie:

Kośny M. (2007), Podatki a dobrobyt społeczny, Wydawnictwo AE we Wrocławiu, Wrocław

Chrostek P., Klejdysz J., Korniluk D., Skawiński M. (2019), Wybrane aspekty systemu podatkowo-składkowego na podstawie danych PIT i ZUS 2016, Opracowania i Analizy MF, Warszawa

OECD (2014), The Distributional Effects of Consumption Taxes in OECD Countries, OECD Tax Policy Studies

Rozkład dochodu przed opodatkowaniem i transferami

Źródło: Bukowski P., Novokmet F. (2021), Between communism and capitalism: long-term inequality in Poland, 1892–2015. *Journal of Economic Growth* 26, 187–239.

Oczekiwane zmiany

Dochód	Obszary zmian			
	Podatki (PIT, VAT, akcyza)	Odsetki od kredytów i pożyczek	Inflacja	Nowe transfery (antyinflacyjne)
Niski (do 5000 brutto)	++	--	--	++
Średni (5000-14000 brutto)	+	--	--	0
Wysoki (pow. 14000 brutto)	0	-	-	0

Oczekiwany wpływ na sytuację obywateli:

- negatywny / -- zdecydowanie negatywny

0 brak istotnego wpływu

+ pozytywny / ++ zdecydowanie pozytywny

Oczekiwane konsekwencje

Niespójna policy-mix (w tym wsparcie transferowe i podatkowe) uboższych – podtrzymanie inflacji, dalszy wzrost obciążeń „klasy średniej”

Wzrost poziomu nierówności oraz polaryzacji rozkładu dochodów

Ukrywanie dochodów

W 2018 roku 6% wynagrodzeń w polskiej gospodarce wypłacanych było „pod stołem” i dotyczyło to 12% osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Zachowania te dotyczyły przede wszystkim osób osiągających 70-130% przeciętnego wynagrodzenia) (źródło: Kiełczewska A., Kośny M., Sawulski J. (2021), Skala płacenia pod stołem w Polsce, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa).

Rekomendacje

Uporządkowanie systemu podatkowego i systemu świadczeń oraz ich wyraźne rozdzielenie

Kompleksowa analiza rozkładu obciążeń

Dziękuję za uwagę!